

Deklarácia
Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku
a partnerských reprezentácií pôsobiach v školstve
na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy
v Slovenskej republike

Preambula

Deklarácia na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy v Slovenskej republike je odpoveďou na akútnu potrebu celospoločenskej zhody na systémových zmenách a riešení najvážnejších problémov vzdelávacieho systému v Slovenskej republike. Deklarácia vychádza z dlhodobu nedostatočného množstva finančných prostriedkov určených na zvyšovanie úrovne výchovy a vzdelávania na všetkých stupňoch škôl, na zabezpečenie primeraného a dôstojného sociálno-ekonomického postavenia všetkých zamestnancov školstva a na zlepšenie medzinárodnej konkurencieschopnosti v oblasti vedy a výskumu. Vzdelávanie patrí medzi najvýnosnejšie investície pre jednotlivca aj spoločnosť. Súčasná ekonomická situácia Slovenskej republiky dáva historickú príležitosť realizovať túto strategicky nevyhnutnú investíciu.

Signatári tejto deklarácie žiadajú všetky politické strany, kandidujúce vo voľbách do NR SR, verejne prijať záväzok uskutočniť dlhodobú strategickú investíciu do školstva v záujme úspešného spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho rozvoja Slovenskej republiky. S týmto cieľom žiadame politické strany, aby pri tvorbe programového vyhlásenia vlády, pri každoročnom schvaľovaní štátneho rozpočtu a pri budúcom legislatívnom procese presadili nasledujúce požiadavky:

I. V oblasti regionálneho školstva v záujme zabezpečenia rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelaniu pre všetky deti:

1. V spolupráci s partnerskými reprezentatívnymi organizáciami vytvoriť a schváliť do konca roku 2016 Národnú stratégiu rozvoja školstva a vzdelávania, ktorá bude vychádzať zo Správy o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja. Národná stratégia bude reflektovať meniacu sa spoločenskú situáciu s víziou a výhľadom najmenej na desať rokov, ktorú by rešpektovalo celé politické spektrum relevantných strán pôsobiach vo vláde SR a v Národnej rade SR.
2. Do konca roka 2017 previesť kompetencie v oblasti riadenia a financovania verejných škôl a školských zariadení výlučne do pôsobnosti MŠVVŠ SR. Uskutočniť prechod financovania škôl a školských zariadení zo súčasného režimu financovania originálnych kompetencií do režimu financovania prenesených kompetencií prostredníctvom MŠVVŠ SR.
3. V súlade s metodikou a odporúčaniami OECD zabezpečiť finančné krytie skvalitnenia vzdelávania tak, aby podiel z HDP na školstvo bol do konca nastávajúceho volebného obdobia porovnateľný s vyspelými štátmi EÚ, najmenej

6 %. Uplatnením postupových krokov vo štvorročnom volebnom období docieľiť financovanie školstva so stanovením ročného zvýšenia najmenej o 0,5 % z HDP oproti predchádzajúcemu roku.

4. V súlade s metodikou a odporúčaniami OECD zabezpečiť výrazný nárast plátov pedagogických a odborných zamestnancov tak, aby priemerný plat učiteľa do konca roka 2020 dosahoval minimálne 80% plátov iných vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov v národnom hospodárstve.
Vykonať legislatívne úpravy tak, aby sa platová tarifa pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov zaradených do jednotlivých platových tried a pracovných tried zvýšila od 1. 1. 2017 o 25% a v ďalších rokoch každoročne o 10%. Adekvátne tomu navýšiť mzdový normatív.
5. Do roku 2017 dosiahnuť primerané ohodnotenie nepedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení tak, aby sa tarifný plat v prvej platovej triede a prvom platovom stupni začínal každoročne aktualizovanou úrovňou minimálnej mzdy.
6. Zvýšiť započítateľnosť rokov praxe tak, aby bola v súlade s vekom odchodu do dôchodku.
7. Garantovať efektívny, spravodlivý a transparentný systém financovania regionálneho školstva.
8. Dofinancovať modernizačný dlh vzniknutý nerovnakým prístupom k čerpaniu štrukturálnej pomoci z EÚ. Vyrovnáť rozdiely vo vybavenosti škôl modernou technológiou a didaktickými pomôckami.

II. V oblasti vysokého školstva:

1. Pripraviť modernú dlhodobú koncepciu rozvoja vysokého školstva v Slovenskej republike, na ktorú bude nadväzovať legislatívna úprava zákona o vysokých školách vrátane systémových zmien. Tieto majú zahŕňať taktiež diferenciaciu vysokých škôl podľa ich poslania a rozvoj profesijne orientovaných študijných programov.
2. Zabezpečiť také finančné prostredie a systém hodnotenia kvality na vysokých školách, ktoré umožnia podporu najvyššej kvality vzdelávania a vedy. Podporovať medzinárodnú úroveň kvality vedy a výskumu v závislosti od špecifik jednotlivých oblastí výskumu.
3. Zabezpečiť finančné krytie skvalitnenia vzdelávania a vedy tak, aby podiel z HDP na školstvo bol do konca nastávajúceho volebného obdobia porovnateľný s vyspelými štátmi EÚ, minimálne 6 %. Uplatnením postupových krokov vo štvorročnom volebnom období docieľiť financovanie školstva so stanovením minimálneho ročného zvýšenia o 0,5 % z HDP oproti predchádzajúcemu roku.

4. Financovanie verejných vysokých škôl z verejných zdrojov každoročne zvýšiť o 60 mil. € (okrem sociálnej podpory študentov a valorizácie miezd) tak, aby bola zabezpečená úroveň kvality vzdelávania a vedeckovýskumnej činnosti na verejných vysokých školách.
5. Dôsledne zabezpečiť systém na získavanie prostriedkov na podporu výskumu, vývoja a inovácií súťažným spôsobom.
6. Každoročne zvyšovať platy tak, aby plat začínajúceho vysokoškolského učiteľa (odborného asistenta) dosiahol najmenej úroveň 1,7 násobku priemerného platu v národnom hospodárstve, pričom tarifný plat bude predstavovať 1,6 násobok priemerného platu v národnom hospodárstve. Proporcionálne zvýšiť tarifné platy ostatných kategórií vysokoškolských učiteľov a vedecko-výskumných zamestnancov. Legislatívnou zmenou ustanoviť osobitnú stupnicu platových taríf pre vysokoškolských učiteľov a vedecko-výskumných zamestnancov.
7. Dosiahnuť primerané ohodnotenie nepedagogických zamestnancov vysokých škôl a zamestnancov vo vede a výskume tak, aby sa tarifný plat v prvej platovej triede a prvom platovom stupni začínal každoročne aktualizovanou úrovňou minimálnej mzdy.
8. Výrazne finančne a spoločensky podporovať rozvoj doktorandského štúdia v súlade s odporúčaniami európskeho vysokoškolského priestoru.
9. Vyriešiť nespravodlivý dosah povinností vrátiť vynaložené finančné prostriedky z fondov EÚ pri nepreukázaní zodpovednosti za porušenie právnych noriem zo strany vysokých škôl ako prijímateľov.
10. Zvýšiť započítateľnosť rokov praxe tak, aby bola v súlade s vekom odchodu do dôchodku.

V Bratislave dňa 17. februára 2016

Signatári:

Reprezentatívne organizácie v regionálnom školstve:

Pavel Ondek, predseda
OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

Alena Petáková, prezidentka
Združenie základných škôl Slovenska

Félix Dömeny, prezident
Asociácia stredných odborných škôl Slovenska

Pavol Sadloň, prezident
Asociácia riaditeľov štátnych gymnázií SR

Vladimír Crmoman, prezident
Slovenská komora učiteľov

Saskia Repčíková, prezidentka
Asociácia súkromných škôl a školských zariadení

Ján Horecký, prezident
Združenie katolíckych škôl Slovenska

Anna Gondášová, predsedníčka
Asociácia Základných umeleckých škôl SR

Ľubica Černá, prezidentka
Nezávislé kresťanské odbory Slovenska

Júlia Lindtnerová, predsedníčka
Slovenská rada rodičovských združení

Alžbeta Štofková Dianovská, predsedníčka
Asociácia výchovných poradcov

Reprezentatívne organizácie na vysokých školách, v oblasti vedy a výskumu:

Pavel Ondek, predseda
OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

Rudolf Kropil, prezident
Slovenská rektorská konferencia

Martin Putala, predseda
Rada vysokých škôl

Ján Tomáš, predseda
Klub dekanov fakúlt vysokých škôl SR

Jana Šmelková, predsedníčka
Študentská rada vysokých škôl

Veronika Trstianska, predsedníčka
Asociácia doktorandov Slovenska

Daniela Illéšová, predsedníčka
OZ pracovníkov Slovenskej akadémie vied